

جامیعهی ولاته عه‌ره‌بیه‌کان، عه‌ره‌ب نیین... هیشام ئاکره‌یی

karzan@spray.se

ده‌سه‌لاتدارانی باشووری کوردستان سه‌باره‌ت به خالی ناسنامه‌ی عێراق، ده‌لێن ئه‌وان پازی نه‌بوونه عێراق به ولاتیکی عه‌ره‌بی دابنریت، و ته‌نیا عێراق وه‌ک ئه‌ندامیکی جامیعه‌ی ولاته عه‌ره‌بیه‌کان په‌سه‌ند کراوه.

ئهمه‌ش به‌ قسه‌ی سه‌رکرده‌کانی هه‌ر دوو پارته‌ی ده‌سه‌لاتدار له کوردستان، مانای ئه‌وه نییه که عێراق ولاتیکی عه‌ره‌بییه. بۆ چه‌واشه‌کردنی جه‌ماوه‌ری کوردستان، ئه‌و دوو ده‌سه‌لاته چه‌ندان چاوپه‌که‌وتنیان له‌گه‌ڵ لایه‌نگرانی خۆیان و ئه‌و که‌سانه‌ی ده‌زانن بۆ بیروکه‌که‌یان قسه‌ده‌که‌ن، کردوه. تاوه‌کوو ئیستا یه‌ک که‌سی به‌توانای دژی به‌و بیروکه‌یه‌یان نه‌هێناوه‌ته سه‌ر که‌نال‌ه‌کانی خۆیان، چونکه ده‌زانن ئه‌و کراسه‌ دراهه‌ پێیان بینه‌ ناكریت و سه‌دان کونی تێدایه...

بۆ ئه‌وه‌ی به‌شیک له‌ راستیه‌کان ئاشکرا بکه‌ین، پێویست کرا بگه‌رپینه‌وه بۆ ده‌ستوور و میساقی جامیعه‌ی ولاته عه‌ره‌بیه‌کان و بزانی ئایه بۆ ولاتانی ناعه‌ره‌ب هه‌یه بینه ئه‌ندام له‌ناو جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا!!!

ئه‌گه‌ر یه‌ک ولاتی ناعه‌ره‌بی له‌ ناو کۆمکاری عه‌ره‌بیدا هه‌بیت، ئه‌و کاته با عێراقیش بپیته ولاتی دووهم و عه‌ره‌بی نه‌بیت.

له‌ به‌ندی یه‌که‌می ده‌ستووری جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا هاتوه:

مادة 1

تتألف جامعة الدول العربية من الدول العربية المستقلة الموقعة على هذا الميثاق. و لكل دولة عربية مستقلة الحق في أن تنضم الى الجامعة، فإذا رغبت في الانضمام، قدمت طلباً بذلك يودع لدى الأمانة العامة الدائمة، و يعرض على المجلس في أول اجتماع يعقد بعد تقديم الطلب.

کۆمکاری ولاته عه‌ره‌بیه‌کان له ولاته عه‌ره‌بیه‌کانی سه‌ره‌خۆ پیکهاتوه، ئه‌وانه‌ی ئه‌م میساقه‌یان ئیمزا کردوه. بۆ هه‌ر ده‌وله‌تیکێ سه‌ره‌خۆی عه‌ره‌بی هه‌یه بپیته ئه‌ندام له‌ کۆمکاره‌دا، و ئه‌گه‌ر ویستیان ده‌بی داخوازانامه‌یه‌ک بدریته ئه‌میندراپتی دائمی، و پێشکەش به‌ ئه‌نجومه‌ن بکریت له‌ یه‌که‌م کۆبوونه‌وه‌ی دوا‌ی داواکاریه‌که‌دا.

که‌واته تاوه‌کوو ولاتیکی بپیته ئه‌ندام له‌ جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا، ده‌بی له‌ سه‌ره‌تادا ولاتیکی عه‌ره‌بی بپیت. هه‌ر ولاتیکی عه‌ره‌بی نه‌بیت له‌ناو کۆمکاردا فبۆل ناكریت.

به‌و واتایه، هه‌ر کاتیکی عێراق بۆ به‌ ئه‌ندام له‌ کۆمکاری عه‌ره‌بیدا، به‌شیوه‌یه‌کی ئوتوماتیکی ده‌بیته ولاتیکی عه‌ره‌بی... مه‌رجیکی هه‌ره‌ سه‌ره‌کی فبۆل کردنی هه‌ر ولاتیکی له‌ جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا، به‌ع‌ه‌رب بوونی ئه‌و ولاته‌یه.

بۆ نموونه، تاوه‌کوو قوتابییه‌ک له‌ زانکۆ وه‌ر‌بگیریت پێویسته ده‌رچووی قوناغی ئاماده‌یی بپیت، به‌و واتایه هه‌ر قوتابییه‌کی زانکۆ ده‌رچووی ئامادییه. به‌و واتایه هه‌ر ولاتیکی ئه‌ندام بپیت له‌ جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا، عه‌ره‌به.

له‌ ده‌ستووری عێراقدا، هاتوه (عێراق ئه‌ندامیکی کارای جامیعه‌ی عه‌ره‌بییه و پابه‌نده به‌ هه‌موو ریکه‌وتنه‌کانی ئه‌و کۆمکاره... ئه‌گه‌ر عێراق ولاتیکی عه‌ره‌بی نه‌بیت، ده‌ستووری جامیعه‌ی عه‌ره‌بی رینگانادات بپیته ئه‌ندام له‌ جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا...)

به‌نده بۆیه بۆ ده‌ستووری جامیعه‌ی عه‌ره‌بی گه‌رایه‌وه، چونکه هه‌ندئێ که‌سان ده‌یان‌ه‌وییت یاری به‌ وشه‌کان بکه‌ن، ونکوڵی له‌ راستی فبۆل‌کردنی ئه‌وان به‌ به‌ع‌ه‌ره‌بوونی عێراق.

وابزانم (عومەر موسی) ای سه‌رۆکی کۆمکاری عه‌ره‌بی و هه‌موو وڵاته‌کانی تری عه‌ره‌بی شیت نیین، به‌وه‌ده‌قه‌ رازی بن . .

له‌ لایه‌کی تره‌وه‌ جامیعه‌ی عه‌ره‌بی ده‌یان راویژکاری یاسایی و قانونیان هه‌یه‌ و باش ده‌زانن که هاتنی ناوی عێراق له‌ ده‌ستووری عێراقدا وه‌ک ئه‌ندامیکی جامیعه‌ی عه‌ره‌بی، واتای ئه‌وه‌ ده‌دات که عێراق له‌ سه‌ره‌تادا عه‌ره‌بییه‌، پاشان وه‌ک ئه‌ندام له‌ جامیعه‌ی عه‌ره‌بیدا قبۆل ده‌کریت.

هه‌لبه‌ته‌ پێویست به‌ گه‌رانه‌وه‌ بۆ ده‌ستووری جامیعه‌ی عه‌ره‌بی نه‌دکرا، ئه‌گه‌ر خودی شاندى کوردی و سیاسه‌تمه‌دارانی کورد هه‌ولێ ئه‌وه‌یان نه‌دایا نکۆلی له‌ راستیه‌کان بکه‌ن.

بۆ گه‌لی کورد و هه‌تتا منالیکێ کوردیش به‌س بوو، ته‌نیا ناوی جامیعه‌ی وڵاته‌ عه‌ره‌بییه‌کان بخوینته‌وه‌ تاوه‌کوو بزانی‌ت عێراقیش وڵاتیکی عه‌ره‌بییه‌ . چونکه‌ له‌ خودی ناوه‌که‌دا دیاره‌ که جامیعه‌ی عه‌ره‌بی، کومکاریکی وڵاته‌ عه‌ره‌بییه‌کانه‌.

پاشه‌ چوون عێراق له‌ کومکاری عه‌ره‌بییه‌دا قبۆل ده‌کریت بێ ئه‌وه‌ی خۆی وڵاتیکی عه‌ره‌بی بیت!!!!